

KOOPJEDEAL.NL

**DAGAANBIEDINGEN VAN
10 JUNI**

Prachtige RVS prullenbak met automatische sensor

- ✓ Gaat automatisch open wanneer je hand in de buurt is
- ✓ Handig, mooi én hygiënisch
- ✓ Geschikt voor standaard vuilniszakken
- ✓ Deksel is los afneembaar
- ✓ Staat prachtig in je keuken
- ✓ Beschikbaar in 40, 50 en 60 liter

Adviesprijs € 149,95
Korting 73%
U bespaart: € 110,-

Vanaf slechts € 39,95

**73%
korting**

eBoard Pro Hoverboard verkrijgbaar in 4 kleuren

Meest leuke manier om jezelf van A naar B te verplaatsen

- ✓ Besturing met behulp van je voeten en de zwaartekracht
- ✓ Met ingebouwde bluetooth speakers om muziek af te spelen

Adviesprijs € 599,95
Korting 50%
U bespaart: € 300,-

Nu slechts € 299,95

**50%
korting**

Solar Buitenlamp met bewegingssensor

- ✓ Geen kabels nodig; werkt op zonne-energie
- ✓ Voorzien van licht- en bewegingssensor
- ✓ Mooi, handig én inbraakwerend
- ✓ Tip: 4 stuks voor maar € 9,95 per stuk!

Adviesprijs € 39,95
Korting 68%
U bespaart: € 27,-

Nu slechts € 12,95

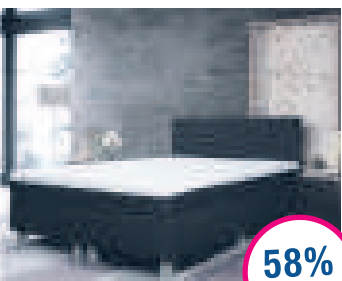
**68%
korting**

Complete tweepersoons Basic Premium Boxspringset

- ✓ Met gestoffeerde onderboxen, matras met ingebouwde topper en gestoffeerd hoofdbord
- ✓ Beschikbaar in 3 verschillende maten en 6 verschillende kleuren
- ✓ Voor een optimaal slaapcomfort, iedere nacht opnieuw

Adviesprijs € 1199,-
Korting 58%
U bespaart: € 700,-

Vanaf slechts € 499,-

**58%
korting**

Telescopische waterbezem - Verstelbaar tot 2 meter hoog!

- ✓ Geschikt voor lastig en robuust schoonmaakwerk
- ✓ Schoonmaken wordt weer leuk!
- ✓ Zeer eenvoudig in gebruik
- ✓ Altijd handig om te hebben

Adviesprijs € 79,95
Korting 78%
U bespaart: € 62,-

Nu slechts € 17,95

**78%
korting**

12 paar herensokken van kwaliteitsmerk Pierre Cardin

- ✓ Nog geen €1,45 per paar
- ✓ Designsokken van hoge kwaliteit
- ✓ Behoudt de kleur en rekt na het wassen
- ✓ In maten 39-42 en 43-46 beschikbaar
- ✓ Warm, zacht en comfortabel
- ✓ Tip: vul je voorraad aan!

Adviesprijs € 51,80
Korting 67%
U bespaart: € 34,85

Nu slechts € 16,95

**67%
korting**

BESTELLEN

DOE JE VEILIG & SNEL VIA WWW.KOOPJEDEAL.NL

Nieuw: Achteraf betalen! **AfterPay**

Ten eerste

Het beleid van gemeenten om woonwagenkampen langzaam de nek om te draaien, is volgens het College voor de Rechten van de Mens discriminerend. Maar daarmee is de strijd van bewoners niet gestreden.

Door **Mac van Dinther**

Zo ziet uitsterfbeleid eruit

Troosteloos in de overtreffende trap. Zo mag je het woonwagenkampje aan de Brasem in Oss wel noemen. Afgescheiden van de openbare weg door een boomhaag staan twee woonwagens op een veldje. Links en rechts van de wagens liggen grote betonblokken die de toegang tot de lege standplaatsen ernaast blokkeren.

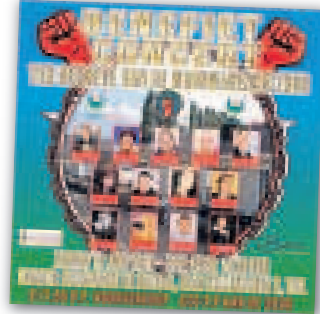
Op die plekken schiet het onkruid manshoog op, er groeit zelfs al een boompje. Her en der ligt rommel, de wind blaast een plastic zak voor zich uit. 'Terwijl dit vroeger zo'n mooi kamp was', zegt Paula Bloemers (42) droevig. Anneke van de Pol (36) knikt: 'Het is diep triest.'

Zo ziet het er dus in de praktijk uit, het 'uitsterfbeleid' dat gemeenten voeren ten aanzien van woonwagens. Elke keer als aan de Brasem een standplaats leeg kwam, werd die plek geblokkeerd met betonblokken. Zes standplaatsen zijn er de afgelopen tien jaar zo verdwenen. Nog even en er staat niks meer. Dat is ook de bedoeling.

Zeg dat iemand 'van het kamp' komt, en de vooroordelen wellen op als bronwater: criminaliteit, werkloosheid, wietplantages. O ja, er zijn woonwagenbewoners die niet deugen, zegt Van de Pol, vierdegeneratie woonwagenbewoner. Zoals die er zijn binnen elke bevolkingsgroep. 'Maar als 2 van de 30 woonwagenbewoners fout zijn, worden de andere 28 er ook op aangesproken. Wietplantages heb je overal. Maar die van ons komen in het nieuws.'

Van de Pol zet liever een ander beeld neer: van een eigenzinnig volk dat trots is op zijn eigen cultuur en bereid is daarvoor te vechten. Zoals Bloemers en Van de Pol - samen opgegroeid op een woonwagenkamp in Oss - doen. Met drie woonwagenvrouwen hebben ze Travellers United Nederland (TUN) opgericht. Daarmee gaan ze de strijd aan tegen gemeenten die van woonwagens af willen.

Met succes. In een trits recente uitspraken hebben rechters het Nederlandse woonwagenbeleid veroordeeld. Ze deed het voor haar zoon, zegt Bloemers, die de gemeente Oss

Benefietconcert Juridische strijd

Travellers United Nederland (TUN) organiseert op zondag 12 juni een benefietconcert. De opbrengsten gaan naar de juridische strijd tegen het uitsterfbeleid dat gemeenten voeren tegen woonwagens. Locatie is restaurant de Be- tuwe in Tiel, aanvang 13.00 uur. Onder de artiesten zijn Frans Baggerman, Django Wagner, Karin Welsing en Colinda.

aanklaagde voor het College voor de Rechten van de Mens. Ze had een blaadje meegenomen met daarop geschreven wat ze wou zeggen. Het bleek niet nodig. 'Ik heb uit het hart gesproken.' Ze won. Van de Pol: 'Dat wij nog bestaan, hebben we louter te danken aan onze vechtlust.'

Woonwagenbewoners zijn - anders dan Sinti en Roma, die een andere etnische achtergrond hebben - nakomelingen van Nederlanders die sinds de 19de eeuw met een reizend beroep in hun onderhoud voorzagen: venters, seizoenarbeiders, scharenslippers. Al sinds hun bestaan zijn ze een doorn in het oog van de burgermaatschappij.

Bijna honderd jaar, te beginnen met de Woonwagenwet van 1919, zijn woonwagenbewoners doelwit van beleid met als rode draad ze zo snel mogelijk op te laten gaan in de burgermaatschappij. Dat is niet gelukt. Woonwagenbewoners lieten zich niet afschaffen.

In 1999 trok het Rijk zijn handen er-

van af. De Woonwagenwet werd ingetrokken, woonwagenbewoners worden niet meer beschouwd als een aparte minderheidsgroep maar als 'gewone burgers met een bijzondere woonwens'. Het huisvestingsbeleid is op het bordje van gemeenten gelegd. Waarmee de problemen niet zijn opgelost, maar hoogstens gedelegeerd.

Bling

Sindsdien is de situatie diffuus. Nederland telt naar schatting 30 duizend woonwagenbewoners, verspreid over 1.150 woonwagenlocaties in 370 gemeenten. Centrale afstemming is er niet of nauwelijks; elke gemeente voert haar eigen beleid.

De meeste kiezen voor consolidatie of afbouw: geen nieuwe woonwagenstandplaatsen erbij, waar mogelijk standplaatsen laten verdwijnen. Ondertussen groeien de wachtlijsten van mensen die in een woonwagen willen wonen maar geen plek hebben; geschat wordt dat er 2.300 standplaatsen te kort zijn.

Zo wordt hun cultuur langzaam maar zeker de nek omgedraaid, zegt Van de Pol in haar woonwagen op een keurig aangeharkt kampje in een nieuwbouwwijk in Tiel. Wat die woonwagencultuur precies inhoudt, is voor een buitenstaander moeilijk te doorgronden. Van der Pol woont in een chalet dat alleen met een dieplader van zijn plek is te krijgen. Vanbinnen ziet het eruit als een doorsneewoning in een volkswijk. Veel glimmers. 'Ik hou van bling.' Maar alleen al het idee dat er wielen onder zitten geeft een gevoel van vrijheid, zegt Van de Pol.

Ze heeft een tijdje - noodgedwongen - in een stenen huis gewoond. Het beviel haar slecht. De burgermaatschappij is een 'zeurmaatschappij'. Buren die klagen over geluidsoverlast, een verkeerd geparkeerde auto - op het kamp zul je dat soort klachten niet horen. De deur open laten, zomaar bij de buren binnenlopen, elkaar helpen, dat is typisch voor de woonwagencultuur, die vorig jaar de status van immaterieel erfgoed kreeg van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur.

Maar juist die eigen cultuur wordt sinds het afschaffen van de Woonwagenwet niet meer als zodanig er-

Woonwagencampen **Ten eerste**

Woonwagencamp in Oss met rechts de betonblokken die de gemeente plaatste om de lege standplaatsen ernaast te blokkeren.

Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant

“
**Dat wij
nog bestaan,
hebben we
louter te
danken aan
onze vechtlust**

Anneke van de Pol
Woonwagenvoormalster

kend. Volgens Jelle Klaas van het PILP (Public Interest Litigation Project), een project van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten, is dat in strijd met mensenrechtenverdragen die Nederland heeft ondertekend. Het College voor de Rechten van de Mens geeft hem gelijk. Woonwagenvoormalster, zo oordeelde het college eind 2014 zijn aan te merken als ‘een etnische groep die zich onderscheidt vanwege hun cultuur’ en bescherming geniet op grond van ‘ras’. Het college noemt het uitsluitingsbeleid discriminerend.

Dat was een doorbraak, zegt Klaas. ‘Op basis van mensenrechtenverdragen hebben woonwagenvoormalster het recht om in een woonwagen te wonen.’ Hij wordt daarin gesteund door tal van gezaghebbende instanties – het Europees Hof, de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie, de VN-commissie tegen racisme en discriminatie – die het Nederlandse woonwagenvoormalster hebben bekritiseerd.

Het PILP voert een gerechtelijke procedure namens een woonwagenvoormalster tegen de gemeente Oss. In eerste aanleg kreeg hij gelijk, de zaak loopt nu in hoger beroep. Elburg verloor vorig jaar een geding over het schrappen van woonwagenplaatsen voor de Raad van State, Waddinxveen werd veroordeeld door het College voor de Rechten van de Mens. Tegen Eindhoven loopt nog een zaak, tegen Tiel is er een in voorbereiding.

Traantje

Diverse gemeenten zijn hun woonwagenvoormalsterbeleid aan het heroverwegen. Oss heeft afscheid genomen van het uitsluitingsbeleid, zegt projectleider Mark van 't Hof. De Brabantse gemeente had ingezet op ‘normalisatie’ van woonwagenvoormalster door het aantal standplaatsen geleidelijk af te bouwen. Financiële overwegingen spelen daarbij ook een rol. De woonwagenvoormalsterplaatsen kosten de gemeente jaarlijks 1 tot 1,5 ton meer dan ze aan huur opbrengen.

De uitspraak van het College voor de Rechten van de Mens heeft daar een streep door gehaald. Oss koerst nu op consolidatie van het huidige aantal van 69 standplaatsen. De acht woonwagenvoormalsterplekken die de afgelopen jaren verloren zijn gegaan, komen mogelijk terug. Niet helemaal van harte. ‘Zonder de uitspraak van het college waren we doorgeshaald met afbouwen. Wij vinden het huisvesten van woonwagenvoormalster geen taak van de gemeente.’

Het is een overwinning voor woonwagenvoormalster, zegt antropoloog Peter Jorna, consultant in vraagstukken met betrekking tot Roma, Sinti en woonwagenvoormalster. Het biedt volgens hem ook nieuwe kansen.

Woonwagenvoormalster zijn altijd beschouwd als achterlijk en onge-

schaafd. Beleid is steeds van boven opgelegd. Goed bedoeld, maar de uitwerking was averechts. ‘Hoe sterker de dwang, hoe meer verzet je oproept.’ Met criminaliteit als radicale uitwas.

Het idee dat de problemen zijn opgelost als alle woonwagenvoormalster in ‘gewone’ huizen wonen, is volgens Jorna een illusie. ‘Daarmee verleg je het probleem alleen maar. Scholing, perspectief bieden, dat is de oplossing. Ga met elkaar in gesprek en probeer duidelijk te krijgen wat ieders belangen en beperkingen zijn.’

Die raad geeft ook Sjaak Khonraad, lector integrale veiligheid aan Avans hogeschool in Den Bosch, in de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw een veel gevraagd deskundige in woonwagenvoormalsterzaken en opsteller van een handleiding voor gemeenten. Overheid en woonwagenvoormalster hebben jarenlang met de ruggen naar elkaar gestaan, zegt Khonraad. De contacten die er in zijn tijd nog waren, zijn verloren gegaan. ‘Mijn advies aan de overheid zou zijn: herstel de banden met woonwagenvoormalster. Accepteer dat er een groep is die anders is en zoek samen naar duurzame oplossingen.’

Scheer ook niet alle woonwagenvoormalster over één kam. ‘Pak criminelen hard aan, maar zoek aansluiting bij de goedwillenden.’ Voor woonwagenvoormalsterbewoners heeft hij ook een boodschap: Kom uit de slachtofferrol. ‘Je kunt de overheid niet overal de schuld van geven.’

In sommige gemeenten is dat gesprek al op gang gekomen. Zoals in Smallerland, waar Annie Mirosh (45) het probleem van te weinig standplaatsen aankaartte bij de gemeente. Mirosh verhuisde in 2007 van de woonwagen naar een huis. Onder meer voor de kinderen. Die wer-

den gepest op school. Bovendien vreesde ze discriminatie bij sollicitaties. ‘Als je solliciteert, wordt je postcode gecheckt.’

Het is haar rauw op het dak gevallen. ‘Ik mis mijn vrijheid’, zegt ze. ‘Ik wil terug. Gewoon weer tussen mijn eigen mensen.’ Maar de wachttijd voor een standplaats in Smallerland is zes jaar, langer dan die voor

een huurwoning. Toch heeft Mirosh hoop, nu haar gemeente ‘de wenselijkheid onderschrijft’ om er standplaatsen bij te maken.

En misschien, zegt Van de Pol, maakt ze de dag nog mee dat op de Brasem betonblokken worden weggehaald en nieuwe wagens het kamp oprollen. ‘Dan zal ik best een traantje wegpinken.’

Advertentie

advertentie

“Eczeem middel wereldwijd succes dankzij bouwvakker”

Een Australische bouwvakker kon niet langer aanzien dat zijn zoontje zoveel last van eczeem en jeuk had, dat hij besloot zelf een middel te gaan uitvinden. Zijn uitgangspunten waren: natuurlijke ingrediënten, effectief en vrij van schadelijke stoffen. Nu, 15 jaar later, is het een wereldwijd succes in de strijd tegen huidklachten. Bij de gebruikers is Grahams vaak niet meer uit het dagelijks leven weg te denken.

Het geval van Geoff zelf staat te boek als een van de zwaarste eczeem gevallen. Hij was 3 maanden oud toen hij werd opgenomen in het “Royal Children's Hospital” in Melbourne. Hij leefde lang met deze vreselijke aandoening, totdat zijn zoontje Ryan (toen 14 maanden oud) van top tot teen onder de eczeem zat. Geoff besloot dat hij iets moest gaan doen. Ik zei tegen mijn vrouw: “Shannon, we moeten iets doen. We kunnen Ryan niet hetzelfde laten ondergaan als wat ik heb meegemaakt”. “Ik had alles al geprobeerd, maar niets bleek te helpen. Chemische producten (o.a. met hormonen) maakten de huid dunner, andere opties (o.a. teerzalf, licht therapie) hielpen hem niet. We zochten het dus in een andere hoek en begonnen met het uitgangspunt “natuurlijke ingrediënten”. Alle soorten naslagwerken bekeken we voor de allerbeste ingrediënten uit de natuur. Na veel vallen en opstaan hadden we tenslotte ons product; het gaf verrassende resultaten, zowel voor mij als voor Ryan. Dit product, de Grahams Eczeem Crème, is nu een wereldwijd succes en helpt mensen over de hele wereld”.

Geoff heeft het verhaal al vaak verteld, o.a. op de Australische TV. Ze willen zoveel mogelijk mensen helpen met de vreselijke huidklachten. Ook in Nederland is Grahams al bij veel drogisterijen en gezondheidswinkels beschikbaar. “Dagelijks horen we nieuwe verhalen over eczeem, jeuk en droge huid. Het is fantastisch om hen nu Grahams te kunnen bieden. We begonnen ooit om onze zoon te helpen, helemaal niet met het idee om het op de markt te brengen. Voor ons geeft het enorme voldoening om van gebruikers te horen hoe speciaal Grahams voor ze is.”

Inmiddels wordt Grahams door veel mensen naar tevredenheid gebruikt. Doordat gebruikers enthousiast zijn over Grahams wordt het geadviseerd en gaat het snel van mond tot mond. Tot slot vertelt Geoff: “We krijgen dagelijks zeer emotionele reacties, je kunt je niet voorstellen wat het met iemand doet als diegene altijd huidklachten heeft gehad en nu aan den lijve ondervindt dat er effectieve producten voor bestaan”.

Grahams Eczeem Crème is een Medisch Hulpmiddel. Lees voor gebruik de gebruiksaanwijzing.

Grahams is o.a. verkrijgbaar bij:

Etos **DE TUINEN** **HOLLAND & BARRETT** **bol.com**
Grahams SKINCARE
www.grahams.nl